

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการ
ปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**The Structural Equation Model of Factors Influencing Performance
Efficiency of Primary School Teachers Under the Offices of
Primary Educational Service Area in the Northeast**

นพรัตน์ ภัคดีพันดอน

พนายุทธ เชยบาล และ สมคิด สร้อยน้ำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Nopparat Pakdeepandon,

Panayuth Choeybal and Somkid Sroinam

University of Udon Thani Rajabhat, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nopparat.pak@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา และ 2) ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานครูโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 627 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power3 และจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.986 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ใช้โปรแกรมลิสเรลในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยโมเดลสุดท้ายมีค่าสถิติ ดังต่อไปนี้ $\chi^2 = 120.58$, $df = 98$, $p = 0.06$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $RMSEA = 0.02$, $SRMR = 0.02$ และ $CN = 693.972$

* วันที่รับบทความ : 2 กุมภาพันธ์ 2566; วันที่แก้ไขบทความ 8 มีนาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 10 มีนาคม 2566

Received: February 2, 2023; Revised: March 8, 2023; Accepted: March 10, 2023

คำสำคัญ: รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น; ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ; ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

Abstracts

The purposes of this research were to 1) study the performance efficiency of primary school teachers and factors influencing performance efficiency of primary schools and 2) examine the consistency of the structural education model of factors influencing performance efficiency of primary school teachers. The samples was 627 directors using G*Power3 program using a simple random sampling. The research instrument for data collection was a 5-level rating scale questionnaire with the reliability was 0.986. The data were analyzed by using SPSS for Windows to obtain mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. LISREL program was used to analyze the confirmation of component analysis and verified between the model and the empirical data.

The research findings were as follows:

1. The performance efficiency of primary school teachers and factors influencing performance efficiency of primary school teachers were found at a high level for overall.
2. Linear structure education model of factors influencing performance efficiency of primary school teachers was corresponding with the empirical data. The model indicated the Chi-square consistency $\chi^2 = 120.58$, $df = 98$, $p = 0.06$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $RMSEA = 0.02$, $SRMR = 0.02$ and $CN = 693.972$.

Keywords: The Structural Equation Model; Factors Influencing the performance Efficiency; Teachers' performance efficiency.

บทนำ

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งการที่จะพัฒนาคนต้องใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ เพราะการศึกษาสามารถสร้างคน สร้างสังคม สร้างชาติได้ การศึกษายังเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นการลงทุนที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาเศรษฐกิจพัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศ (จินตนา สัจจานนท์, 2554 : 15) ดังนั้นเมื่อหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาคือการสร้างและพัฒนาคนเพื่อการเปลี่ยนแปลงอนาคตของประเทศ การให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 2) และผู้จะสร้างการเปลี่ยนแปลง คือ ครูถือว่าเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดในการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเป็นสิ่งจำเป็นที่สำคัญยิ่งในการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งครูถือเป็นอาชีพสุดแสนวิเศษ ครู คือคนที่สร้างคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้แก่ลูกศิษย์ของตนได้อย่างแท้จริง (วิจารณ์ พานิช, 2564 : 1) ครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ เพื่อปฏิบัติงานทั้งด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลาด้วยการกระทำที่ต่อเนื่อง เพราะประสิทธิภาพการปฏิบัติงานนั้นส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (รณชิต ฤทธิ์สำเร็จ, 2558: 2)

ครูที่ดีมีคุณภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของโรงเรียนทำให้วัฒนธรรมการทำงานของสังคมในโรงเรียนมีความราบรื่น เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน และเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ (อำพร อศวโรจนกุลชัย, 2553: 2) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสังคมที่มีการปรับเปลี่ยน การสร้างและสนับสนุนปัจจัยที่ส่งผลให้ครูเกิดพฤติกรรมการเป็นบุคลากรที่ดีนั้นมีส่วนช่วยส่งเสริมโรงเรียนนั้นให้มีประสิทธิผลต่อการทำงานได้ดียิ่งขึ้น (ภัทรวรรณ คำแปล, 2559: 3)

ปัจจุบันประเทศไทยมีข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 652,543 คน ซึ่งทำงานอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 178 เขตทั่วประเทศ สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 19 จังหวัด แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 61 เขต พื้นที่การศึกษา จำนวนโรงเรียนประถมศึกษา 29,583 แห่ง มีข้าราชการครูจำนวน 170,810 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564: 1) ขณะนี้ข้าราชการครูดังกล่าวกำลังมีปัญหาในการปฏิบัติงานในลักษณะต่าง ๆ หลายประการ ทั้งปัญหาระดับประเทศ ปัญหาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และปัญหาระดับสถานศึกษา ปัญหาสำคัญประการหนึ่งในปัญหาที่หลากหลายที่รัฐบาลควรต้องให้ความสำคัญแก้ไข คือ ปัญหาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู เพราะเกิดขึ้นกับข้าราชการครูทุกระดับของประเทศ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานข้าราชการครูด้วย โดยเฉพาะข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีข้าราชการครูจำนวนมากและมีสภาพปัจจัยแวดล้อมที่ขาดแคลนมากกว่าภาคอื่น ๆ (พจน์ เจริญสันเทียะ, 2551: 29)

จากเหตุผลและความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งดังกล่าวทำให้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รูปแบบการศึกษา และการวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง เพื่อให้ทราบข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้วิจัยได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ต้องการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนโดยการสะท้อนความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา จะเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนที่จะนำไปสู่การสร้างและพัฒนาด้านการบริหารงานบุคคล การพัฒนาการจัดการศึกษา และยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการนำเอาข้อมูลเชิงประจักษ์จากปรากฏการณ์จริงมาทดสอบกับโมเดลสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากรเป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 12,190 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 627 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณด้วยโปรแกรม G*Power3 (Howell, 2010 : 23, นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 47) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เป็นแบบสอบถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถามอยู่ระหว่าง 1.00 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.986 แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งด้านการบริหาร มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน ด้านความรู้ของครู ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านคุณลักษณะของครู และด้านความร่วมมือในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยใช้ Google Form ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งลิงก์ และ QR-Code แบบสอบถาม พร้อมแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1

ฉบับ ต่อ 1 โรงเรียน จำนวน 627 โรงเรียน ทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยได้รับการตอบกลับคืนมาในระบบมีความสมบูรณ์ถูกต้องทุกฉบับ จำนวน 627 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100

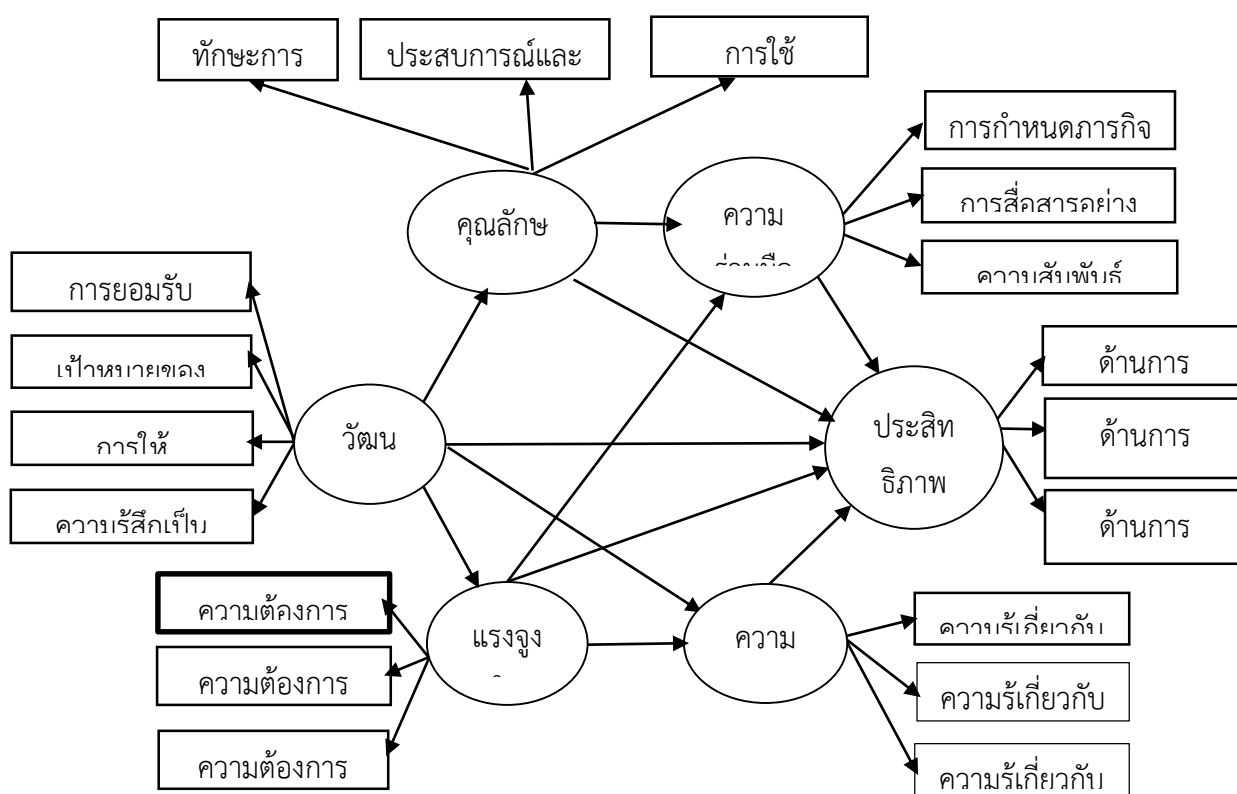
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ ประกอบด้วยวิเคราะห์การแจกแจงของตัวแปร ได้แก่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และความโด่ง วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ค่า Bartlett's Test of Sphericity (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542 : 75-76) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และ 3) ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมลิสเรล 10.52 ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวบ่งชี้ หรือตัวกำหนดให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ในการอธิบายปัจจัยประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เดรสเซอร์ (Dresser, 2009: 381) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคคล (Human Efficiency) ว่าประกอบด้วย 1) ความร่วมมือในการทำงาน 2) สวัสดิการ และ 3) ชนิดและวิธีการทำงาน โบยาตซิส (Boyatzis, 1982: 10) กล่าวถึงการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความต้องการของงาน (Job Demands) 2) สิ่งแวดล้อมองค์การ (Organizational Environment) เช่น บรรยากาศองค์การ โครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ นโยบายองค์การ และ 3) สมรรถนะส่วนบุคคล (Individual Competence) เช่น แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Traits) ทักษะ (Skills) อัตมโนทัศน์ (Self-concept) และความรู้ (Knowledge) สเปนเซอร์ และ สเปนเซอร์ (Spencer & Spencer, 1993 : 9) เสนอองค์ประกอบของสมรรถนะที่ทำนายความสำเร็จในงานและชีวิต คือ 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Orientation) 2) ความคิดริเริ่ม (Initiative) 3) แสวงหาสารสนเทศ (Information Seeking) 4) การคิดเชิงมโนภาพ (Conceptual Thinking) 5) ความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Understanding) 6) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self – confidence) 7) ผลกระทบและอิทธิพล (Impact and Influence) และ 8) ความร่วมมือ (Collaborative) รอคคอฟฟ์และคณะ (Rockoff et al., 2008: 43) กล่าวถึงประสิทธิภาพครูว่าประกอบด้วยความรู้เนื้อหาวิชาเฉพาะ (Specific Content Knowledge) ความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive Ability) บุคลิกภาพ (Personality Traits) ความรู้สึกของการรับรู้ความสามารถของตน (Feelings of Self-efficacy) เฉิน กว็อก (Chen Kwok, 2001: 57) รายงานการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ (Academic Exchange) และงานวิจัยก่อนหน้านี้พบว่า ครูที่มีการรับรู้ความสามารถของตน (Teachers'

Self-efficacy) มีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิภาพในห้องเรียนโดยการแสดงออกความกระตือรือร้นในการสอน เปิดความคิดของนักเรียนโดยการใช้เครื่องมือนวัตกรรมที่สะท้อนถึงการเรียนการสอนและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน เมดเลย์ (Medley, 1982: 18) กล่าวถึงครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพคือครูที่สามารถใช้สมรรถนะที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ และการรับรู้ความสามารถของตน ทำนองเดียวกับ วูลฟอล์ค (Woolfolk, 2007: 21) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพว่าประกอบด้วย ความรู้ของครู (Teachers' Knowledge) ความโอปอ้อมอารี (Charity) และความอบอุ่น (Warmth) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง การแจกแจงของตัวแปร และผลการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (PE)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.41	0.48	มาก
2	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	4.45	0.50	มาก
3	ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ	4.39	0.60	มาก
รวม		4.41	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.45$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.41$) และด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมทุกปัจจัย

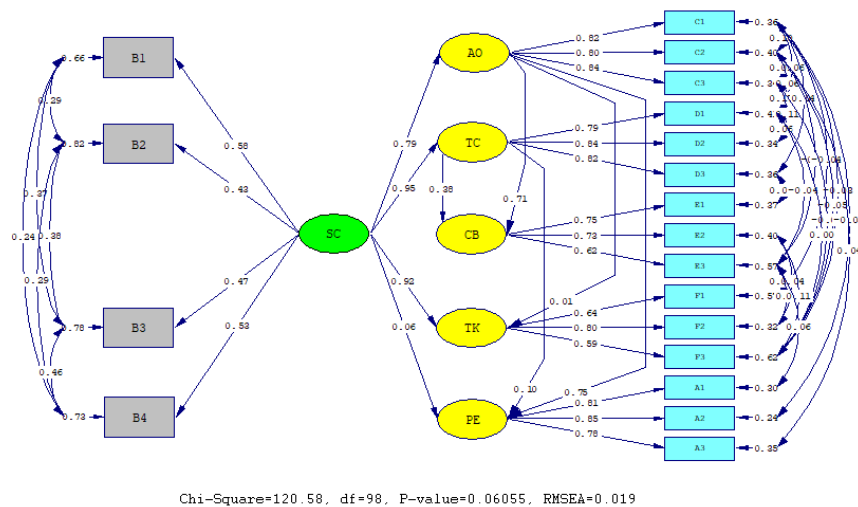
ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วัฒนธรรมโรงเรียน	4.45	0.47	มาก
2	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.43	0.47	มาก
3	คุณลักษณะของครู	4.50	0.45	มาก
4	ความร่วมมือในการทำงาน	4.42	0.49	มาก
5	ความรู้ของครู	4.47	0.46	มาก
รวม		4.45	0.38	มาก

จากตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยคุณลักษณะของครู ($\bar{X} = 4.50$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความรู้ของครู ($\bar{X} = 4.47$) วัฒนธรรมโรงเรียน ($\bar{X} = 4.45$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความร่วมมือในการทำงาน ($\bar{X} = 4.42$) ตามลำดับ

		ตัวแปรผล														
ตัวแปร	สัณฐาน	AO			TC			CB			TK			PE		
		DE	I E	TE	DE	I E	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	D E	IE	TE
SC	b	0.79**	-	0.79*	0.95**	-	0.95**	-	0.92**	0.92**	0.92**	0.01	0.93**	0.06	0.69	0.75**
	SE	0.05	-	0.05	0.05	-	0.05	-	0.05	0.05	0.11	0.08	0.09	0.56	0.54	0.05
	t	17.11	-	17.11	19.97	-	19.97	-	19.31	19.31	8.60	0.14	8.74	0.10	1.28	15.60
	β	0.81	-	0.81	0.98	-	0.98	-	0.87	0.87	0.90	0.01	0.91	0.06	0.67	0.73
AO	b	-	-	-	-	-	-	0.71**	-	0.71**	0.01	-	0.01	0.75	-	0.75**
	SE	-	-	-	-	-	-	0.07	-	0.07	0.10	-	0.10	0.09	-	0.09
	t	-	-	-	-	-	-	9.70	-	9.70	0.14	-	0.14	8.25	-	8.25
	β	-	-	-	-	-	-	0.65	-	0.65	0.01	-	0.01	0.71	-	0.71
TC	b	-	-	-	-	-	-	0.38**	-	0.38**	-	-	-	0.10	-	0.10
	SE	-	-	-	-	-	-	0.07	-	0.07	-	-	-	0.53	-	0.53
	t	-	-	-	-	-	-	5.33	-	5.33	-	-	-	0.20	-	0.20
	β	-	-	-	-	-	-	0.35	-	0.35	-	-	-	0.10	-	0.10
CB	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	SE	0.07	-	0.07	0.07	-	0.07	-	0.07	0.07	-	-	-	-	-	-

	t	9.70	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	β	0.65	-	9.70	5.33		5.33								
				0.65	0.35		0.35								
TKSE	b	0.01	-	0.01	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	S	0.10	-	0.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	t	0.14	-	0.14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	β	0.01	-	0.01	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง															
				A	TC		CB	TK		PE	SC				
AO				1.00											
TC				0.79	1.00										
CB				0.93	0.86		1.00								
TK				0.74	0.89		0.79	1.00							
PE				0.84	0.72		0.79	0.67		1.00					
SC				0.81	0.98		0.87	0.91		0.73	1.00				
สมการโครงสร้างตัวแปร				0.66	0.95		0.90	0.82		0.71					
แปร(R ²)															
x ² = 120.58, df = 98, p = 0.06, GFI = 0.98, AGFI = 0.96, RMSEA = 0.02, SRMR = 0.02, CN = 693.972															

จากตารางที่ 3 ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู พบว่า โมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่า $\chi^2 = 120.58$, $df = 98$, $p = 0.06$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $RMSEA = 0.02$, $SRMR = 0.02$ และ $CN = 693.972$ ดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายได้ว่า

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา มีประเด็นพร้อมการอภิปรายตามผลการวิจัยที่พบใน 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสิทธิภาพในการทำงานของครูนั้น จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ค่านิยมที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม บุคลิกภาพดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง ทำงานด้วยความตั้งใจจริง มุ่งมั่นในการทำงาน ให้ความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานอื่น และผลงานประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับต่อสังคม (Russell, 2002: 560 - 573) สอดคล้องกับ เมดเลย์ (Medley, 1982: 18) ได้กล่าวถึงครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพคือครูที่สามารถใช้สมรรถนะที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ และการรับรู้ความสามารถของตน และกันตยา เพิ่มผล (2552: 10-13) ได้ศึกษาวิจัย พบว่าการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานว่าเป็นการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความสามารถและทักษะในการทำงานของตนเอง หรือผู้อื่นเพื่อบรรลุเป้าหมายในการทำงานให้ดีที่สุดเพื่อประสิทธิผลขององค์กร

1.2 ผลการศึกษาระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมมี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยตัวแปรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามลำดับ คือ คุณลักษณะของครู ความรู้ของครู วัฒนธรรมโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความร่วมมือในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความเชี่ยวชาญ คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความเป็นมืออาชีพ และมีทักษะ คือ ความสามารถ และศักยภาพสูง มีความสามารถในการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์และคณะ (2555: 4-5) ที่กล่าวว่า ประสิทธิภาพการทำงานของครู มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะยังคงอยู่ในอาชีพครู และ รัสเซลล์ (Russell, 2002: 560 - 573) กล่าวอีกว่าบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงานนั้น ต้องมีความรู้ ความสามารถ ค่านิยมที่ดี มี คุณธรรมจริยธรรม บุคลิกภาพดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง ทำงานด้วยความตั้งใจจริง มุ่งมั่นในการทำงาน ให้ความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานอื่น และผลงานประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับต่อสังคม นอกจากนี้ สมใจ ลักษณะ (2552: 10-13) ได้ศึกษาวิจัย พบว่านอกจากปัจจัยด้านองค์การและปัจจัยส่วนบุคคลแล้วการใช้แรงจูงใจเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยผู้บริหารมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญในการจัดรูปแบบของการใช้แรงจูงใจแก่บุคคลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

2. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โมเดลสุดท้าย มีค่า $\chi^2 = 120.58$, $df = 98$, $p = 0.06$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.96$, $RMSEA = 0.02$, $SRMR = 0.02$ และ $CN = 693.972$ ซึ่งมีค่าสถิติความสอดคล้องกลมกลืนอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ แสดงว่า รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลสมมติฐานมีลักษณะเหมือนกับรูปแบบความสัมพันธ์ข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งโมเดลสมมติฐานปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เช่นเดียวกับแนวคิดของ สุภมาส อังศุโชติ และคณะ (2551: 21-25) ที่ได้กล่าวถึงดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องหรือความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542: 75-76) ใช้เกณฑ์พิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมการโครงสร้างที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้นำประกอบด้วยข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและทุกด้าน ดังนั้นครูควรตระหนักด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ก็ให้ความสำคัญและส่งเสริมควบคู่กันไปทุกตัวแปร

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและทุกปัจจัย ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณลักษณะของครูที่ดีให้มีคุณภาพ รองลงมาคือ ความรู้ของครู วัฒนธรรมโรงเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความร่วมมือในการทำงาน ควบคู่กันไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจช่วยให้โรงเรียนได้แนวทางในการพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ได้ในระดับหนึ่ง แต่ปัจจัยเหล่านี้เป็นเพียงทฤษฎีและใช้เป็นแนวทางกว้าง ๆ ให้แก่โรงเรียนได้ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรให้ความสำคัญกับระดับของข้อมูลที่ศึกษา โดยใช้โมเดลสมการโครงสร้างเชิงสาเหตุ (Structural Equation Model) ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะช่วยให้การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความถูกต้องสอดคล้องกับธรรมชาติของข้อมูลในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษามากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมหรือรูปแบบในการส่งเสริมแต่ละปัจจัย เพื่อให้โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินงานของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อันจะส่งผลให้การบริหารงานของโรงเรียนเกิดคุณภาพสอดคล้องกับบริบทมากขึ้น และมีการทดลองผลการดำเนินการที่ได้ออกแบบไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลการพัฒนารูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กันตยา เพิ่มผล. (2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์พัฒนาทุนมนุษย์.
- จินตนา สัจจามนต์. (2554). *การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *การวิเคราะห์อภิมาน*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พจน์ เจริญสันเทียะ. (2551). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2555). *สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ภัทรวรรณ คำแปล. (2559). *โมเดลสมการโครงสร้างของปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีในองค์กรของมหาวิทยาลัยสายผู้สอนมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- รณชิต ฤทธิ์สำเร็จ. (2558). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิจารณ์ พานิช. (2564). *ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- สุภมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิภา ภิญโญภาณุวัฒน์. (2551). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์เทคนิค การใช้โปรแกรม LISREL*. กรุงเทพฯ: มีสชั่น มีเดีย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *นโยบายปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมใจ ลักษณะ. (2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- อำพร อัครโรจนกุลชัย. (2553). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสอนภาษาจีน*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.